

NVE
Att: Erlend Bjerkestrand
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Energi Norges innspill til metode for utarbeidelse av nasjonal ramme for vindkraft

Vi viser til deres brev av 28. april i år og takker for at vi blir invitert til å gi innspill til metode for nasjonal ramme for vindkraft. Norge har svært gode naturgitte forhold for vindkraft og et kraftsystem dominert av regulerbar vannkraft. Vindkraft og vannkraft kompletterer hverandre og er perfekte partnere i et fornybart kraftsystem.

På denne bakgrunn er det svært positivt at myndighetene ønsker å legge til rette for lønnsom utbygging av vindkraft. En aktiv avkarboniserings- og industrialiseringspolitikk som fører til økt behov for elektrisitet er det mest effektive tiltaket for å få lønnsom vindkraftutbygging. Samtidig er det nødvendig å sørge for at mangel på konsesjoner ikke blir en barriere for utviklingen av vindkraft etter hvert som markedsforholdene gir rom for videre utbygging. Det vil kunne føre til at verdiskapningen går til land med mindre gode naturgitte forutsetninger.

Vindkraftteknologien har hatt en fantastisk utvikling og kostnadene fortsetter å synke. Norske vindressurser er de beste i Europa. Vi forventer at norsk vindkraft vil kunne bygges på kommersielle vilkår etter at nye norske fornybaranlegg ikke lenger kan få elsertifikater etter 2021. Dette forutsetter imidlertid økt etterspørsel etter norsk fornybar elektrisitet ved at produksjonsveksten tas i bruk i klimaets tjeneste. Viktige tiltak er elektrifisering av transportsektoren, etablering av datasentre og vekst i kraftforedlende industri samt at det gis økt tilgang til markedene i landene rundt oss.

Generelt om nasjonal ramme for vindkraft

Hensikten med å etablere en nasjonal ramme for vindkraft er slik vi forstår det å redusere konfliktene rundt vindkraftutbygging og dermed legge til rette for mer effektive konsesjonsprosesser i den videre utvikling av norsk vindkraft. Hensikten er god, men etter vår mening er det ikke åpenbart at resultatet blir det samme.

Slik vi forstår det skal det bli vanskeligere, men ikke umulig å få konsesjon i områder som ligger «utenfor» rammen. Forutsatt at områdene utenfor rammen kun er områder som i utgangspunktet ikke egner seg for vindkraft blir de praktiske konsekvensene av nasjonal ramme begrensede. .

Innenfor rammene oppfatter vi at myndighetene har til hensikt å videreføre dagens konsesjonspraksis. Hvis samtlige områder som egner seg for vindkraft ligger innenfor rammen vil også her konsekvensene være små. I praksis vil imidlertid forutsetningen om fullt samsvar mellom hvilke områder som egner seg for vindkraft og områder neppe være oppfylt.

Selv om de mest konfliktfylte områdene defineres ut av rammen må en fortsatt regne med at det vil være interessekonflikter rundt vindkraftprosjekter. Motstanderne av et prosjekt vil sannsynligvis fortsatt arbeide aktivt imot prosjektet selv om området ligger innenfor en ramme. Dersom hensikten om enklere og raskere konsesjonsbehandling skal nås, så må det etableres rutiner, praksis eller regelverk som fører til at mer effektiv behandling av konsesjonssøknadene oppnås. Utforming av selve rammen og valg av metode bør sees i lys av hvilke forenklinger rammen har som intensjon å bidra til. Det er derfor viktig at målet om forenklinger presiseres og konkretiseres tydelig i det videre arbeidet.

Metode og kriterier for utarbeidelse av nasjonal ramme for vindkraft

Her følger kortfattet våre konkrete innspill til hvilke kriterier og hensyn vi mener bør ligge til grunn for utarbeidelse av rammen.

1. Det bør i parallell med utvikling av rammen utredes hvilke tiltak som kan iverksettes for at konsesjonsprosessene for prosjekter innenfor rammen skal kunne bli mer effektive og ikke minst mer forutsigbare med hensyn på fremdrift. Tilsvarende bør det utredes hvordan nettutviklingen kan gjøres mer effektiv slik at denne ikke forsinkes eller fordyrer vindkraftutviklingen. Metodenotatet bør inkludere forslag til prosesser for å finne slike tiltak samt forslag til hvordan nasjonal ramme skal vedlikeholdes og oppdateres.
2. Samlet areal innenfor rammen må være vesentlig større enn det areal som er teknisk nødvendig for ethvert tenkelig omfang av vindkraftutvikling. Selv om en gjør gode vurderinger av hvilke områder som er egnet, vil det at noen spesifikke områder pekes ut som utbyggingsområder kunne gi stort konfliktpotensial. Et for lite samlet areal vil også kunne føre til at mange grunneiere og kommuner opplever at de fratras mulighetene for verdiskapning i sine områder, mens andre grunneiere vil oppleve at deres grunn blir en svært ettertraktet og begrenset ressurs.
3. Utviklingen av rammen bør starte fra et positivt utgangspunkt der hele landet betraktes som et mulighetsområde. Fra dette området kan man så fjerne områder der vindkraft helt klart ikke er egnet eller ønskelig ut fra åpenbare interessekonflikter. Både vindkraftbransjen og samfunnet for øvrig er tjent med at vindkraft utvikles der konfliktnivået er minst sammenlignet med samfunnsøkonomiske gevinster oppnådd.
4. Rammen må ta tilbørlig hensyn til teknisk-økonomiske forhold som vindhastighet, mulighet for adkomstveier osv. Det er viktig at områder med gode vindressurser i minst mulig grad faller utenfor rammen. Dette blir spesielt viktig dersom rammen har et lite samlet areal. En fordel ved å følge vår anbefaling, se punktene 2 og 3, om store arealer og positivt utgangspunkt er man i større grad kan overlate til markedsaktørene å finne de beste teknisk-økonomiske områdene. Teknologiutvikling og andre forhold kan også medføre endringer i markedsaktørenes oppfatninger av hvilke områder som er best egnet for utbygging.
5. Nettilgang er en viktig faktor ved lokalisering av vindkraftprosjekter. Det er viktig at områder der det ligger godt til rette for nettilgang omfattes av rammen.
6. Områder med vanskelig nettilgang, men der forholdene ellers ligger godt til rette bør heller ikke utelukkes fra rammen kun på grunn av vanskelig nettilgang. I noen tilfeller kan det være riktig å utvikle nye nettløsninger i slike områder, og det må heller ikke stenges for muligheten til vindkraftbasert industriutvikling, for eksempel vindbasert hydrogenproduksjon, i områder med gode

vindressurser.

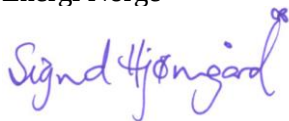
7. Rammen bør i størst mulig grad trekke på eksisterende kunnskap og arbeidet med rammen bør ikke inkludere nye store og tidskrevende utredningsprosesser. Endelig omfang av for eksempel miljøkonsekvenser for enkeltprosjekter avklares best gjennom prosjektspesifikke konsesjonsprosesser som rammen ikke er ment å erstatte.
8. Vi vil oppfordre til varsomhet ved bruk av GIS-verktøy. Utfallet av GIS-baserte metoder er ofte følsomme for valg og vektning av parametere. Dette kan bli kritisk dersom arbeidet i praksis blir et forsøk på å finne optimale lokaliseringer for en viss mengde vindkraft. Et stort samlet areal innenfor rammen vil redusere risikoen for at gode vindkraftlokasjoner faller utenfor rammen som følge av svakhetene ved GIS-baserte metoder. Dersom GIS skal brukes må det være full åpenhet om valg og vektning av parametere. Dette bør i så fall skje i en åpen prosess der berørte parter involveres.
9. Det må være mulig å søke konsesjon utenfor rammen. En slik mulighet vil være en sikkerhetsventil slik at rammen ikke hindrer utvikling i områder utenfor rammen som det senere viser seg var gode vindkraftlokasjoner.
10. En god og bred høringsprosess vil være avgjørende for at rammen skal kunne bidra til å dempe konflikter slik hensikten er definert.. Dersom samlet areal i forslaget til ramme som sendes på høring ikke er tilstrekkelig stort er det grunn til å frykte et høyt konfliktnivå allerede under høring av rammen.

Avslutning

Til slutt vil vi presisere at selv om vi erkjenner den positive intensjonen som ligger bak utviklingen av den nasjonale rammen så vil det viktigste tiltaket for å fremme lønnsom vindkraftutvikling være tiltak som fremmer avkarbonisering og elektrifisering av samfunnet i Norge og Europa.

Dersom NVE har spørsmål eller ønsker ytterligere utdyping av våre innspill står vi selvsagt til disposisjon.

Vennlig hilsen
Energ Norge

Sigrid Hjørnegård
Direktør

Magne Fauli
Næringspolitisk rådgiver